

ідентифікації особи, вираження її волі, давали можливість захистити права дітей від порушень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гарасимів Т.З. Регуляція поведінки особи у віртуальному середовищі. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: зб. матер. науково-практ. конф. Львів, 2016. С. 167-169.
2. Лесько Н.В. Проблеми забезпечення інформаційної безпеки дітей в мережі Інтернет. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: зб. матер. науково-практ. конф. Львів, 2016. С. 223-229.
3. Стефанчук М.О. До питання про зміст часткової дієздатності у цивільному праві України. EurasianAcademicResearchJournal. 2016. № 5. С. 46-55.
4. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації прав підлітків у сфері охорони здоров'я від 27.12.2019 р. №2684. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67795

*Мінковський Вадим Вадимович,
юрисконсульт Юридичного відділу
ТОВ «ОДЕСАГАЗ-ПОСТАЧАННЯ»*

ЦИВІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Із розвитком мережі Інтернет усі користувачі отримали можливість вільного доступу до величезної кількості різноманітних об'єктів інтелектуальної власності. До таких об'єктів можна віднести літературні твори, комп'ютерні програми, різноманітні аудіо- та відеоматеріали. Проте, через таку можливість все частіше виникають випадки порушення прав інтелектуальної власності при використанні зазначених об'єктів. До таких порушень можна віднести плагіат, неправомірне публікування творів на різноманітних веб-сайтах без зазначення автора твору, піратство.

Слід погодитися із Ю.Є. Атамановою, яка зазначає що вільний доступ до інформації відповідно до принципу діалектичного розвитку має й зворотній бік – у відкритому стані інформація та об'єкти права інтелектуальної власності потрапляють до мережі Інтернет без згоди й навіть поза межами обізнаності автора, чим порушуються не тільки права автора на отримання винагороди за свій інтелектуальний труд, а і його особисті немайнові права, перш за все, право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином власного імені на творі і його примірниках і за будь-якого публічного використання твору [1].

Оскільки у більшості випадків використання об'єктів інтелектуальної власності в мережі Інтернет відбувається без наявності договірних відносин та без укладеного в письмовій формі договору постає проблема притягнення порушника до цивільної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Найбільш розповсюдженою процедурою вирішення спорів щодо прав автора на твір є цивільно-правова відповідальність. Головною ознакою цивільного правопорушення є те, що внаслідок суспільно шкідливого, протиправного діяння спричиняється шкода майновим і особистим немайновим відносинам суб'єктів права. Основна мета такої відповідальності – не покарання за недотримання встановленого правопорядку, а відшкодування заподіяної шкоди. Особливостями цивільно-правової відповідальності є: майновий характер; компенсаційний характер; відшкодування моральної шкоди [2].

Під цивільно-правовими способами захисту права інтелектуальної власності, що реалізуються, як правило, у юрисдикційній формі, розуміються закріплені законодавством матеріально-правові заходи примусового характеру, за допомогою яких здійснюється визнання та відновлення порушеного права інтелектуальної власності, а також вплив на правопорушника [3].

На законодавчому рівні порядок припинення порушень авторського права та суміжних прав з використанням мережі Інтернет закріплено у статті 52-1 Закону України «Про авторське право та суміжні права». Так, відповідно до зазначеної статті при порушенні будь-якою особою авторського права і суміжних прав, вчиненому з використанням мережі Інтернет, суб'єкт авторського права має право звернутись до власника веб-сайту або веб-сторінки на якому (якій) розміщена або в інший спосіб використана відповідна електронна (цифрова) інформація, із заявою про припинення правопорушення [4].

Частиною другою цієї статті встановлено перелік реквізитів заяви про припинення порушення. Однак, залишається відкритим питання щодо особи, яку необхідно притягнути до відповідальності, адже в більшості випадків неможливо встановити, кому саме належить веб-сайт.

Слід зазначити, що правовласник має можливість ідентифікувати власника веб-сайту за допомогою бази даних WHOIS [5]. Однак, після набрання законної сили Законом України «Про захист персональних даних» процес доказування причетності особи до вчинення порушення права інтелектуальної власності значно ускладнився [6].

Так, відповідно до ст.2 зазначеного Закону персональними даними є відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути ідентифікована. Крім того, відповідно до ст.16 Закону доступ до персональних даних третім особам надається лише за письмовим запитом щодо доступу до персональних даних [6].

Таким чином, у випадку отримання із зазначеного джерела інформації щодо власника веб-сайту постає питання щодо використання такої інформації як доказу при судовому захисті порушеного права. Адже відповідно до ст. 77 ЦПК України Суд не бере до уваги докази, що отримані з порушенням порядку, встановленого законом [7].

Підсумовуючи, слід зазначити, що на сьогодні існує проблема із притягненням правопорушника до цивільної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет. Вона полягає у відсутності законодавчо регламентованого механізму встановлення особи, яка є власником веб-сайту, на якому неправомірно розміщено об'єкти інтелектуальної власності. Так, навіть якщо за допомогою бази даних WHOIS буде встановлено власника веб-сайту, на якому розміщено об'єкт інтелектуальної власності, така інформація не може бути використана як доказ в процесі судового захисту прав, адже вона отримана з порушенням законодавства.

Для вирішення зазначеної проблеми пропонуємо розробити та на законодавчому рівні закріпити механізм притягнення особи до цивільної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, який передбачав би порядок пошуку порушника та порядок доведення його вини.

ЛІТЕРАТУРА:

1.Атаманова Ю.Є. Захист прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи / Право та інновації №3(7), 2014.-с.7-14.

2. Підопригора О. А., Мельник М. Г. Мельник О. М. Право інтелектуальної власності в Цивільному кодексі України // Цивільний кодекс України. Міркування з окремих проблем застосування. Науковий збірник – К.: Слово, 2005. – 368 с. – С. 54

3. Жаров В. О. Захист права інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності. Навч. посібник. – К.: ЗАТ «Інститут інтелектуальної власності», 2003. – 64 с. – С. 47.

4.Закон України «Про авторське право і суміжні права» / Відомості Верховної Ради України, 1994, №13, ст.64 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

5.База даних WHOIS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://whois.net/>

6.Закон України «Про захист персональних даних»/ Відомості Верховної Ради України, 2010, №34, ст.481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

7.Цивільний процесуальний кодекс України/ Відомості Верховної Ради України, 2004,№40-41, 42, ст.492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>